

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Instructio practica ...

Institutiones Qvintvplicis Theologiæ - Positivæ videlicet, Asceticæ,
Polemicæ, Speculativæ, & Moralis complectens, Unà cum Appendice
Methodum compendiarium reformationis Ecclesiasticæ à Concilio
Tridentino factæ continente

Lohner, Tobias

Dilingæ, 1679

§. 3. De Necessitate S. Scripturæ.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-48233](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-48233)

2. Ex Sanctorum, aliorumque præstantium virorum exemplo: inter quos merito primo loco numerandus venit S. Carolus Borromæus, qui, teste eodem Balinghem, Sacra Biblia nudo capite, & flexo poplite lectitare consueverat. S. Edmundus verò non nisi osculo prius libato eadem aperire solebat. S. Cæcilia Sacrum Evangelii codicem perpetuò in pectore gestabat, ut suum erga verbum divinum affectum & reverentiam ostenderet. Sed & de Alphonso Aragonum Rege Panormitanus l. 2. de ejus gestis scribit, eum Sacrorum Bibliorum volumen integrum decies & quater perlegisse, idque etiam Commentariis illustratum, tam firmiter memoriæ impressisse, ut non modò res singulas probè teneret, sed etiam bene longas earum partes verbò tenus memoriter recitaret.

3. Ex ipsorum etiam Iudaorum, qui in veteri Testamento primaria erant Ecclesiæ membra, testimonio: qui, ut Balinghem l. c. testatur, nunquam nisi lotis manibus Sacra Biblia contingunt, & quoties ea aperiunt, aut claudunt, reverenter osculantur; nec in eo scamio sedent, in quo Biblia jacent; si verò ea in terram casu cadere contigerit, integro die à cibo abstinent.

§. III.

De necessitate S. Scripturæ.

Ut hæc necessitas, quæ non parùm conducit ad S. Scripturæ excellentiam demonstrandam, clariùs intelligatur, supponendum inprimis est cum Salmerone proleg. i. non fuisse simpliciter necessariù, ut doctrinæ illæ, quæ in Bibliis de facto continentur, literis mandarètur, cum DEUS eam singulis, vel certè majoribus viva voce manifestare potuisset, sicut de facto à tempore Adami usque ad Moysen per spatium bis mille annorum & amplius Homines sine Scriptura Sacra vixerunt. Nihilominus tamèn rectè notat idem Author, quatuor ob causas moraliter necessariù fuisse, ut Scriptura Sacra à DEO nobis relinqueretur.

Primò, ut esset oblivionis medicamentum, & memoriæ auxilium: cum enim post Moysis & Christi adventum innumera fidei Mysteria Hominibus communicata sint, meritò
ad ea

ad ea capiendâ fragilis ac tenuis Hominum memoria miserabilis
sufficiens credi poterat, atque adeò ipsam Scripturam velut
non modicum memoriæ subsidium exigebat.

Secundò, ut doctrinis divinis firmior fides haberetur
eùm quotidiana experientia doceat, magis quiescere intel-
lectum, firmitusque assentiri, si non simpliciter duntaxat
aliquid referri audiat, sed publici etiam Notarii manu anno-
tarum advertat.

Tertiò, ut major humilitatis, obedientiæ, fidei, ali-
tùmque virtutum esset occasio; si ad alios recurrere, atque
obscurarum Scripturarum explicationem emendicare cog-
tentur Homines.

Quartò denique, ut, quia magnum fuisset periculum
ne, si doctrinæ sacræ cuius per revelationem propriam tra-
ditæ fuissent, per proprium amorem & sensum, Cæcitate
namque fallaciam & astutiam seduceremur, infallibilis
beretur regula, ad quam velut, Lydium lapidem Spiritus
probarentur, omnesque doctrinæ, non secus ac conclusio-
nes per sua principia demonstrarentur. Unde rectè hortatus
est primos Christianos S. Petrus ep. 2. c. 1. dicens: *Habete
firmiorem propheticum Sermonem, cui benè factis attendite
res quasi lucerna lucenti in caliginoso loco, donec dies eluceat
& lucifer oriatur in cordibus nostris.* Quod ipsum etiam
firmans S. Chrysostomus in Psalm. 95. *si quid dicatur, non
quit, absque scriptura, Auditorum cognitio claudicat, non
annuens, nunc hæsitans, & interdum Sermonem ut frivolum
aversans, interdum ut probabilem recipiens: Verùm ubi ex Scri-
ptura divina vocis prodit testimonium, & loquentis sermonem
& audientis animum confirmat.*

Totam hanc de necessitate S. Scripturæ doctrinam
phonius Salmeron l. 1. eleganti similitudine demon-
strat, dum ait, Mundum, antequam Moyses, scriberet, fuisse
similem Pueri, qui per ætatem necdum aptus est, ut ad Scholam
iam mittatur, ideòque domi tantùm à Parentibus & Ne-
cessitate per traditionem eruditur. A tempore Moysis verò fuit
similem Pueri ad scholas quidem cuncti, sed ob ætatem
parvam capacitatem necdum satis intelligere valenti
dicuntur. Post Christi adventum autem similem esse
lescenti, quia ea, quæ à Præceptoribus tradita sunt, etiam
si ad

De Utilitate S. Scripturæ.

19

ardua, intelligere ac dijudicare valet, sed imperfectè & ex parte duntaxat; donec in altera vita evadat in virum perfectum, & nemine exterius docente, omnia per seipsum clarissimè in verbo divino cognoscat.

§. IV.

De Utilitate S. Scripturæ.

De hac utilitate in genere sapienter & verè discutit S. Augustinus l. 2. de doctr. Christ. cap. ult. dum dixit: *Quid quia homo extra didicerit, si noxium est, ibi damnatur: si utile est, ibi invenitur. Et cum ibi quisque invenit omnia, quæ utiliter alibi didicit, multò abundantius ibi inveniet ea, quæ nusquam omnino alibi, sed in illarum tantummodo Scripturarum mirabili altitudine, & mirabili humilitate discuntur.* In specie verò quatuor assignat utilitates S. Paulus 2. Tim. 3. dum ait: *Omnia Scriptura divinitus inspirata, utilis est ad docendum, ad arguendum, ad corripiendum, ad erudiendum in iustitia, ut perfectus sit homo DEI ad omne opus bonum instructus.* Ad quas sanè utilitates velut radices & fontes aliarum omnes reliquæ revocari possunt, uti ex earum clariori explanatione mox subjicienda patebit.

Primò ergo ad docendum utilis dicitur S. Scriptura; quod usque adeò proprium est illi, ut meritò prima scientiarum dicatur, utpote quæ ipsi Theologiæ, scientiæ augustissimæ principia dicat, quibus Theologus suas demonstrationes, mentis ratiocinio velut Matre fetus novos gignat atque proliciat, quemadmodum Cornelius de Lapide in præf. c. 1. loquitur, ubi etiã addit, eum, qui Theologiam à S. Scripturæ commentatione divellere se posse putat, prolem sine Matre, domum sine fundamentis, & ad instar terræ pensilem, aqueductus sine scaturigine, segetem sine semine, conclusionem sine principiis, uti desultoria, ita delusoria levitate frustra sperare, & expectare, id quod authoritate S. Dionysii c. 1. de divin. nomin. probat, sic discurrentis: *Nulla ratione præsumendum est, aliquid de supersubstantiali, secretissimâque Deitate dicere aut cogitare, præter ea, quæ nobis sacra eloquia tradiderunt, nam suprema, divinâque scientia, ignorantis illius ipsi adscribenda, tantùmque sui ad celsiora contendere,*
quan-